

Początki ustawy FCPA

---

28 września 1977 roku przekupstwo zagranicznego funkcjonariusza publicznego stało się przestępstwem w Stanach Zjednoczonych. Do roku 1977 żaden z krajów na świecie nie uważał przekupienia zagranicznego urzędnika w celach biznesowych, za czyn nielegalny. Stany Zjednoczone były więc pierwszym krajem, który zakazał powyższych praktyk.

Wszystko zaczęło się od skandalu Watergate, gdy dochodzenie w sprawie nielegalnych wpłat na kampanię Nixona doprowadziło do ujawnienia slush funds w setkach amerykańskich firmach. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd (Securities and Exchange Commission - SEC) wykazała, że 400 przedsiębiorstw wydało setki milionów dolarów przekupując za granicami wszystkich kogo się tylko dało, poczynając od premierów, na szeregowych policjantach kończąc.

Nie można było jednak wyciągnąć żadnych konsekwencji, ponieważ łapówka dla przedstawiciela obcego państwa w celu otworzenia lub utrzymania interesów w danym kraju nie była nielegalna. W niektórych europejskich krajach łapówki można było odliczyć od podatku, wpisując je w koszty prowadzenia działalności gospodarczej.

Pomimo protestów ze strony środowiska przedsiębiorców, uzasadniających, że nowe prawo znacznie zmniejszy konkurencyjność amerykańskich korporacji, w 1977 roku Kongres przyjął, a prezydent Carter podpisał ustawę o zagranicznych praktykach korupcyjnych (Foreign Corrupt Practices Act - FCPA).

Minęło ponad 20 lat zanim inne kraje podążyły tą samą drogą i zakazały przekupstwa uchwalając Konwencję OECD Przeciw Korupcji. Obecnie 37 krajów ratyfikowało Konwencję, a na całym świecie jest toczonych 245 spraw dotyczących złamania jej zapisów.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z FCPA istnieje różnica między łapówką a tzw. obciążeniem, które może być dozwolone, mimo iż czasami zabrania tego lokalne prawo. Obciążenie lub potocznie posmarowanie (ang. greasy money) jest czynione względem zagranicznego urzędnika, by

wyegzekwować od niego czynności, do których z racji swojej funkcji, jest zobligowany.

Źródła: en.wikipedia.org; compliancebuilding.com; justice.gov

Opublikowano w dniu 28.09.2016 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA